

MTB - MLE

Una nga Kwartar – Modyul 14: Pagsunod sa Panudlo sa Usa ka Pagsulay

**MTB – MLE – Ikaduha nga Grado
Alternative Delivery Mode
Una nga Kwartar – Modyul 14 Pagsunod sa Panudlo sa usa ka Pagsulay
Unang Edisyon, 2020**

Batas Republika 8293, Seksiyon 176 naga ingon nga dili mahimong makaangkon og katungod sa copyright sa bisan unsa nga tagsulat ang gobyerno sa Pilipinas. Bisan pa man, kinahanglan una ang pagtugot sa ahensya sa gobyerno nga nagpatuman sa tagsulat kung kini mahimong pagkakitaan. Apil sa mga pwede nga buhaton sa maong ahensya ang pagtakda sa mahimong bayad.

Ang mga tagsulat sa (istorya, basahon, balak, kanta, hulagway, ngalan sa produkto o brand name, tatak o trademark, salida sa telebisyon, pelikula, atbp.) nga ginamit niini nga modyul nagpanag-iya sa copyright nianang mga gihisgutan. Paningkamutan nga matultulan sila para makuha ang ilang pagtugot sa paggamit sa mao nga mga materyales. Wala giangkon sa mga nagmantala ug sa nagsulat ang katungod isip tag-iya niini. Ang unsa man nga gamit gawas niining modyul, kinahanglan ang pagtugot gikan sa orihinal nga pagsulat.

Walay bisan unsa nga bahin o parte niining materyales ang mahimong kopyahon o ipatik sa unsa man nga pamaagi nga walay pagtugot sa departamento.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Lucena S. Babanto

Editors: Dr. Noemi B. Alforte, Lucita B. King, Jean S. Cabegin, Liza D. Gamali,
Zoila Deirdre G. Murillo, Rosabella T. Abao at Juan Paolo A. Galua

Tagasuri: Dr. Noemi B. Alforte, Lucita B. King, Saturnie P. Udalbe, Rosabella
T. Abao, Jan Neil U. Acero at Urduha B. Sabuero

Tagaguhit: Ghebre D. Pallo, Glenn G. Cadeliña

Tagalapat: Seigfred R. Pulgarinas, Racquel Rose S. Dagondon,
Lucena S. Babanto

Tagapamahala: Dr. Arturo B. Bayocot, CESO III, Regional Director

Dr. Edgardo V. Abanil, CESE, Schools Division Superintendent

Dr. Lanila M. Palapar, Assistant Schools Division Superintendent

Dr. Emelia G. Aclan, CID Chief

Dr. Linda D. Saab, Division EPS-LRMDS

Dr. Noemi B. Alforte, Division EPS, MTB-MLE

Nelson G. Abelo, PSDS Designate

Inilimbag sa Pilipinas ng Sangay ng Camiguin

Department of Education –Region X

Office Address : B. Aranas St., Poblacion, Mambajao, Camiguin

Website : www.depedcamiguin.com

E-mail Address : depedcamiguin@gmail.com, camiguin@deped.gov.ph

MTB-MLE

Una nga Kwartar – Modyul 14:

**Follow Instructions in a Test
Carefully**

MT2SS-le-g-1.2 (Week 7)

Ang aklat na ito ay magkatuwang n inihanda at sinuri ng mga edukador mula sa mga publiko at pribadong paaralan, kolehiyo, at /o unibersidad. Hinikayat naming ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon sa action@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

Pasiuna nga Mensahe

Para sa Magtutudlo:

Kumusta, malipayong paggamit niining **MTB-MLE Ikaduha nga Grado** Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul sa **Paghatag sa Komento ug Pangutana**.

Kini nga Module nadesinyo, naugmad ug nasusi sa pagtinabangay sa mga magtutudlo nga gikan sa pampublikong institusyon para sa pagtabang kanimo nga makab-ot ang sumbanan nga gitakda sa K to 12 Curriculum samtang ilang gibuntog ang mga babag nga adunay kalabutan sa personal, social, ug economic nga mga sitwasyon sa ilang pag-eskwela.

Kining kapanguhaan sa pagkat-on o learning resource gilauman nga makapadasig sa magtutuon o bata nga mobuhat sa mga giniyahan ug gawasnong buluhaton sa iyang kaugalingon nga lihok ug panahon. Dugang pa, ang katuyuan usab niini mao ang pagtabang sa magtutuon o bata nga makakuha sa mga gikinahanglan nga kahanas niining atong panahon karon sa ika- 21 nga siglo samtang gitagaan usab og konsiderasyon ang ilang mga panginahanglan og sitwasyon.

Isip dugang nga materyales sa nag-unang teksto, makita ninyo kini nga kahon sa kinatibuk-an sa modyul.

Mga Minugbo nga Sulat sa Magtutudlo

Ang sulod niini nga parte mga pahinumdom, mga estratihiya nga maggamit sa paggiya sa mga magtutuon.

Isip magtutudlo, ikaw ang gilauman nga maghatag sa magtutuon o bata kung unsaon paggamit niini nga Modyul. Gitahasan usab ikaw sa pagsubay sa pag-uswag sa iyang kahibawo samtang imo siya gitagaan og higayon nga makatuon sa iyang kaugalingon nga pagkat-on sa kahibawo. Ug usab, gitahasan ka nga dasigon ug tabangan ang magtutuon o bata sa iyang pagbuhat sa mga buluhaton sulod niini nga Modyul.

Para sa Magtutuon

Kumusta, maayong paggamit niining (MTB-MLE sa Ikaduha nga Grado) Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul sa paghatag sa komento ug pangutana.

Kini nga Modyul gihimo para matagaan ka sa makahuluganon nga higayon para sa mga giniyahan ug gawasnong pagkat-on subay sa imong kaugalingon nga lihok ug panahon. Isip aktibo nga magtutuon, mahimo nimo ang pagproseso sa sulod niining modyul.

Kini nga Modyul adunay mga parte katugbang sa mga icons:

 Kat-oni	Dinhi nga bahin, mahibaloan kung unsa ang kinahanglan nga matun-an sa modyul.
--	---

 Pasiunang Pagsulay/Sulayi	<p>Ang katuyoan niini nga bahin sa buluhaton mao ang pagsusi sa imong naunang kahibalo mahitungod sa leksiyon nga imong pagatun-an. Kung makuha nimo ang ensakto nga mga tubag (100%), pwede na nimo dili gamiton kini nga modyul.</p>
 Pagsusi	<p>Kini ang hamubo nga buluhaton o paghisgot sa nauna nga kahibalo para matabangan ka nga makonek ang karon ug sa una nga leksiyon.</p>
 Sulayi ug Kat-oni	<p>Dinhi nga bahin, ipaila ang bag-o nga leksiyon sa nagkalain lain nga pamaagi sama sa usa ka istorya, kanta, balak, pagpresentar sa problema, sitwasyon, o mga buluhaton.</p>
 Hisgutan Ta	<p>Dinhi nga parte, tagaan ka og hamubo nga panaghigot sa leksiyon. Ang katuyuan niini para matabangan ug masabtan ang bag-o nga konsepto ug kahanas.</p>

 <p>Pagpalambo sa Kahibalo</p>	<p>Naglangkob kini sa mga buluhaton nga giniyahan og gawasnon pagbansay para mapalig-on ang imong pagsabot ug kahanas sa leksiyon. Mahimo nimo nga tan-awon kung husto ba ang imong tubag sa mga buluhaton sa pagtan-aw sa tubag nga nahimutang sa susi sa hustong tubag nga anaa sa katapusan nga parte sa modyul.</p>
 <p>Hinumdumi</p>	<p>Kini naglangkob sa mga pangutana o pagbutang sa mga tubag diha sa gibutangan og blanko nga parte sa pahayag para mapaproseso kung unsa ang natun-an nimo gikan sa leksiyon.</p>
 <p>Buhata ug Kat-oni</p>	<p>Kini naglangkob sa mga buluhaton nga makatabang sa imo para mabalhin ang bag-ong kahibalo o kahanas sa tinuod nga sitwasyon o ang kamatuoran sa kinabuhi.</p>

 Tantiya	Kini usa ka buluhaton nga ang katuyuan masukod ang lebel sa kahibalo nga nakab-ot sa natun-an nga kompetensi.
 Dugang nga mga Buluhaton	Dinhi nga bahin, adunay ihatag nga dugang nga mga buluhaton para mapalambo ang imong kahibawo ug kahanas sa natun-an nga leksiyon.
 Susi sa mga Tubag	Naglangkob kini sa ensaktong tubag sa tanan nga mga buluhaton nga anaa sa modyul

Sa katapusan nga parte ani nga modyul, makita usab ang:

Pakisayran

Kini ang listahan sa tanan nga gikuhaan sa pagbuhat ug pag-ugmad niini nga modyul.

Ang mosunod mao ang importante nga pahinumdom sa paggamit niini nga modyul:

1. Ampingi ang paggamit niini nga modyul. Ayaw butangi o sulati sa bisan unsa nga mga marka o sulat sa bisan asa nga parte sa modyul. Maggamit sa lain nga papel sa pagtubag sa mga tahas ug buluhaton.

2. Ayaw kalimti ang pagtubag sa Sulayi sa dili pa mobalhin sa laing gihatag nga buluhaton nga naa niini nga modyul.
3. Basaha ug maayo ang mga direksiyon sa dili pa buhaton nga mga buluhaton sa pagbansay.
4. Obserbahe ang pagkamatitud-anon og ang integridad sa pagbuhat sa mga buluhaton ug sa pagsusi sa insakto nga mga tubag.
5. Humana sa ang gibuhad nga buluhaton ayha moadto sa uban pa nga mga buluhaton.
6. Ibalik ang modyul sa imong magtutudlo o o sa facilitator kung mahuman na ang pagtubag sa tanan nga mga buluhaton.

Kung ugaling naglisod ka sa pagtubag sa mga buluhaton , ayaw pag duha-duha pagkonsulta sa imong magtutudlo o facilitator. Mahimo ka usab mangayo ug tabang sa imong nanay ug tatay , sa imong magulang o sa bisan kinsa nga mga kauban sa balay nga makatudlo nimo. Imong huna-hunaon pirmi nga wala ka nag-inusara.

Maglaum kami nga pinaagi niining modyul makasinati ka sa usa ka makahuluganon nga kahibalo ug makakuha ka sa lawom nga pagsabot nga may kalabutan sa kompetensi nga gitun-an

Kat-oni

Kining leksiyon nato karon, masukod kung unsa ang imong nahibaloan mahitungod sa pagsunod sa panudlo sa usa ka pagsulay.

Kabalo ka ba kung unsaon pagsunod pag-ayo sa mga panudlo kung adunay mga pagsulay, buluhaton o pagsusi?

Kinahanglan gayod nga makabalo kita niini kay mao man kini ang paagi aron makakuha kita sa insaktong tubag sa panahon nga maghatag og mga buluhaton ug pagsulay ang atong magtutudlo ilabina sa mga pagsulay sa kada kwarter.

Sa mosunod nga panid kini ang unang pagsulay lamang, ayaw kabalaka. Tubaga kini kutob sa imong maabot. Kung human ka na sa pagtubag, kuhaa ang **Susi sa mga Tubag** nga anaa sa imong magtutudlo.

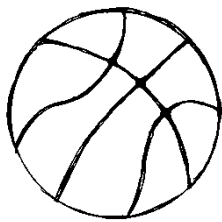
Andam ka na ba? Sugdi na ang pagtubag.

Pasiunang Pagsulay/Sulayi

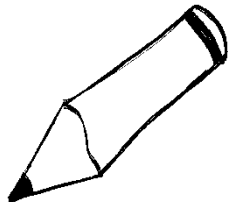
Isulat ang **kulang nga mga letra** aron makompleto ang ngalan sa matag hulagway.

1.

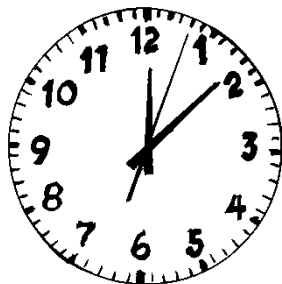
__o__a

2.

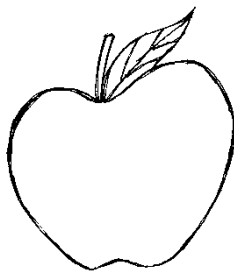
l__p__s

3.

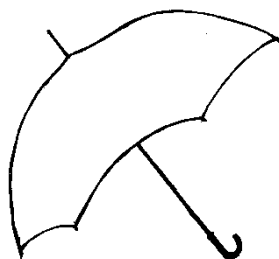
o__a__n

4.

m__n__an__s

5.

__ay__ng

Pagtulun- an

Pagsunod sa Panudlo sa usa ka Pagsulay

Ang pagkat-on sa mga unang kahibalo sa usa ka bata nagsumikad kini diha sa iyang pamilya diin ang iyang mga ginikanan mao ang iyang unang magtutudlo.

Pagsusi

Sa mga pagsulay nga ihatag sa imong magtutudlo, unsaon man nimo pagkabalo kon unsaon kini pagtubag? Unsa ang kinahanglang buhaton?

Sa mga mosunod, hain man niini ang angay nimong buhaton aron makahibalo ka sa pagtubag sa mga pagsulay?

- A. Maminaw pag-ayo sa magtutudlo.
- B. Diretso na tubagan ang mga buluhaton.
- C. Basahon pag-ayo ang mga direksiyon.
- D. Sundon ang gipabuhat sa mga buluhaton.
- E. Manundog sa tubag sa klasmeyt.
- F. Magpagiya sa inahan o magulang.
- G. Si ate ra ang magtubag.
- H. Dili buhaton ang mga buluhaton.
- I. Hunahunaon pag-ayo aron makuha ang saktong tubag.

Mga Minugbo nga Sulat sa Magtutudlo

Ang ginikanan mogiya lamang sa ilang mga anak sa pagtubang sa mga buluhaton ug mga pagtantiya niining modyul. Ayaw ihatag ang saktong tubag.

Sulayi ug Kat-oni

Basaha ang istorya.

Si Lita

Adlaw kadto nga Biyernes naghatag og pagsulay ang magtutudlo nila Lita. “Nagtuon ba mo?” Ang pangutana sa ilang magtutudlo.

Karon andama ang inyong lapis ug papel. Basaha pag-ayo ang mga pangutana sa atong test ug pilia ang saktong tubag, panugon sa ilang magtutudlo. “Okey Ma’am “, sulti ni Lita nga naghinamhinam sa pagtubag sa pagsulay.

Tubaga ang mga pangutana. Isulat ang letra sa hustong tubag. Buhata kini sa imong papel.

1. Unsa ang ulohan sa istorya?

A. Si Ana B. Si Lita C. Si Nita D. Si Lila

2. Kanus-a naghatag og pagsulay ang ilang magtutudlo?

A. Lunes C. Biyernes
B. Huwebes D. Miyerkules

3. Unsaon man nila Lita aron makakuha sa hustong tubag?
- A. Makigtabi sa mga klasmet.
 - B. Manundog sa tubag sa ilang abay.
 - C. Paspasan sa pagtubag aron dali mahuman.
 - D. Sabton pag-ayo ang mga pangutana ug sundon ang mga panudlo niini.

Basaha ang mga mosunod nga pahayag.

- a. Andama ang inyong lapis ug papel .
- b. Basaha pag-ayo ang mga pangutana sa test.
- c. Pilia ang saktong tubag.

Kining pahayag **A** kasagaran nato madungog nga isulti sa atong magtutudlo sa dili pa magsugod ang pagsulay . Ang **B** ug **C** mao kana ang mga panudlo nga sundon sa mga magtutungha sa pagtubag sa test.

Hisgutan Ta

Isip usa ka man ka magtutungha mao kini ang perme nimong buhaton sa panahon nga maghatag og pagsulay (*test*) ang imong magtutudlo, nga sundon gayod pag-ayo ang mga panudlo niini aron makuha ang saktong tubag.

Mga pananglitang **panudlo** (*instructions*) sa mga pagsulay (*test*).

A. Isuwat ang letra sa hustong tubag.

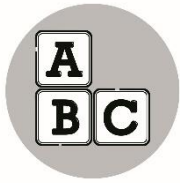
B. Kolori og pula ang lingin kung sakto, asul kon dili sakto.

C. Basaha pag-ayo ang istorya ug tubaga ang mga pangutana niini.

D. Lingini ang letra sa hustong tubag.

E. Kahoni ang pulong lihok nga makita sa matag pahayag.

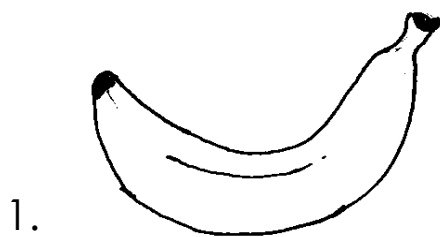
F. Butangi og tsek (\checkmark) ang pulong nga naggaray (X) kon dili.

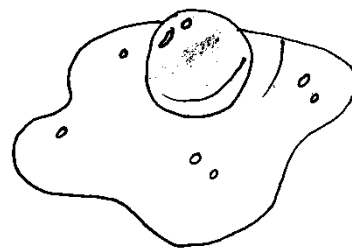
Pagpalambo sa Kahibalo

Unang Giniyahang Buluhaton

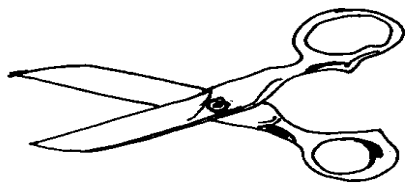
Isulat ang **sinugdanan nga tingog** sa mga mosunod nga pulong. Buhata kini sa papel.

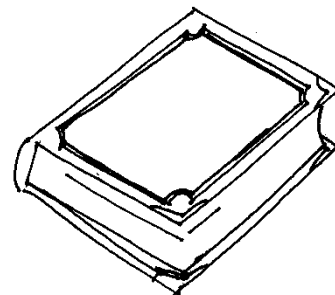
___aging

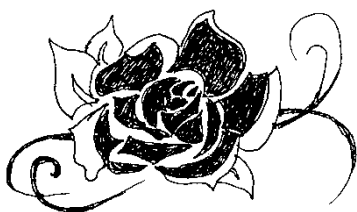
___tlog

2 ___unting

5. ___ibro

3. ___ulak

Unang Pagtantiya

Isulat ang tsek (/) kon ang pulong **pulongan** (noun),
ekis (X) kon dili sa imong papel o notbuk.

(Ang **pulongan** ngalan kini sa tawo, butang, mananap
ug lugar.)

Mga Pananglitan:

Ngalan sa Tawo: **kuya**

Ngalan sa butang: **lapis**

Ngalan sa Lugar: **dagat**

Ngalan sa Mananap: **iro**

_____ 1. nanay

_____ 2. limpyo

_____ 3. iring

_____ 4. merkado

_____ 5. Langoy

Ikaduhang Giniyahang Buluhaton

Ihan –ay sa insakto sulod sa kolum ang mga pulongan nga anaa sa ubos. Buhata kini sa imong papel o notbuk.

toothbrush
simbahan
nanay

bata
langgam
orasan

halas
dagat
paying

Tawo	Lugar	Butang	Mananap

Ikaduhang Pagtantiya

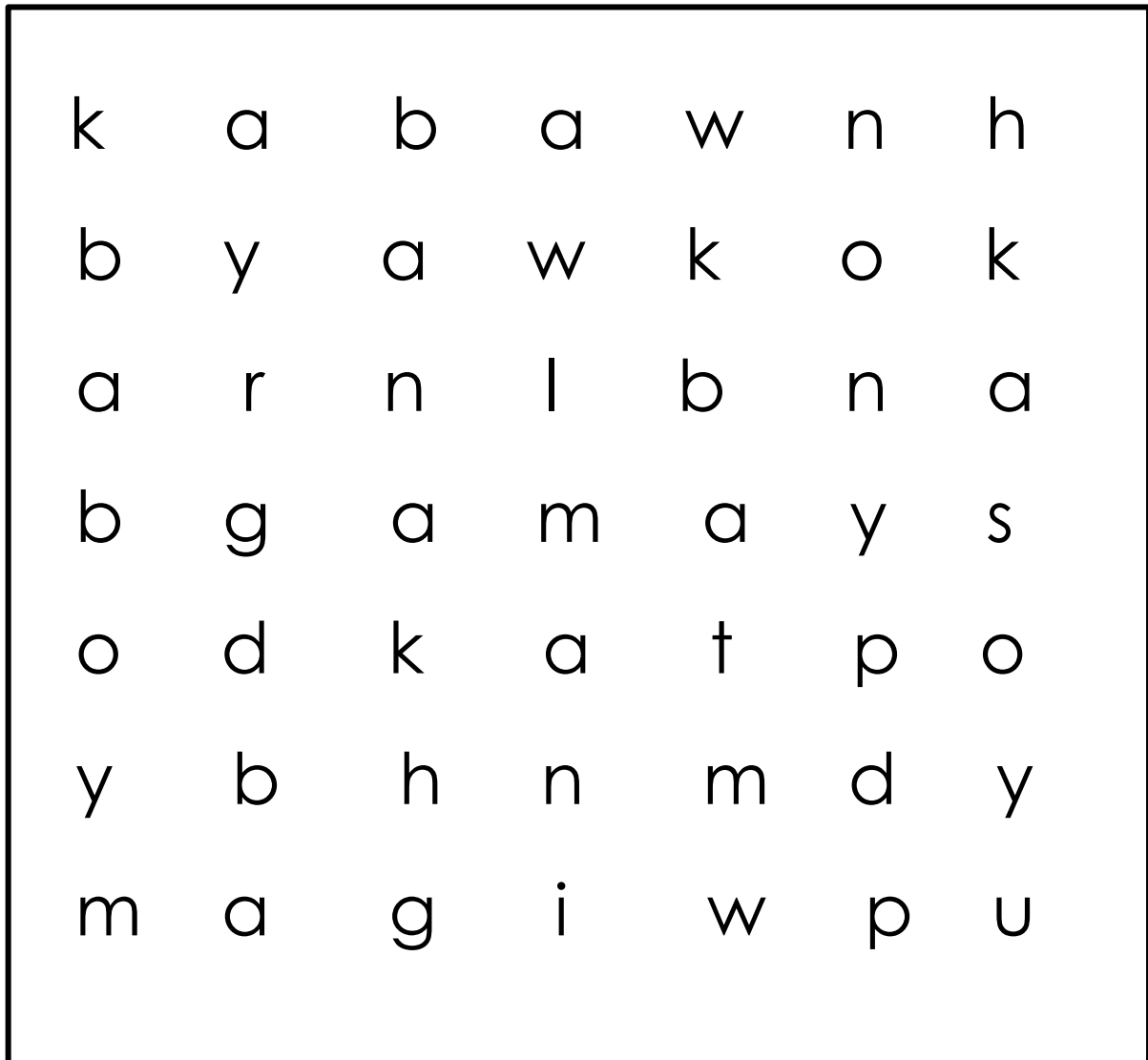
Lingini ang pares sa pulong nga **naggaray** o **rhyming words**.

Pananglitan : **buhok – lamok**

1. lapis	payong	unggoy	ilong
2. plato	buwak	anino	manga
3. lamesa	sapatos	sabon	kahon
4. papel	bola	mais	anghel
5. kamot	silhig	tubig	balay

Unang Pagtantiya

Pangitaa sa crossword puzzle ang mga pulong nga adunay **diphthong** nga anaa sa ubos. Kahoni kini. Mahimong basahon patuo ug paubos.

agiw

baboy

gamay

kabaw

kasoy

Ikaduhang Gawasnong Buluhaton

Butangi ang blangko og hustong **pulingalan** (*pronoun*).

Ikaw	silá	siya	ako	kami
-------------	-------------	-------------	------------	-------------

Mga Pananglitan :

Ako → Ako si Pedro. (***Gitudlo ang kaugalingon***)

Ikaw → Ikaw ba si Ira? (***Imong kaistorya***)

Siya → Siya si Lolo. (***Usa ka tawo ang gihisgotan***)

Sila → Sila ang akong mga higala.
(***Duha ka tawo ang gihisgotan***)

Kami → Kami ang nagkuyog gahapon.
(***Ako ug akong kauban ang gihisgotan***)

1. _____ si Juan de la Cruz.
2. Ang akong inahan magtutudlo.
Nagtudlo _____ sa ikaduhang ang – ang.
3. Nagbasa ko kanunay.
_____ nagbasa ba usab?
4. Si Ana, Emma ug ako manag-agaw.
_____ kanunay mag-uban og dula.
5. Si Kuya ug Ate sayo nimata.
Mangadto _____ sa dagat kay maligo.

Ikaduhang Pagtantiya

Isuwat ang matag pahayag o sentence sa linya ubos niini gamit ang hustong **capitalization**.

Pananglitan:

ang bata himsog kayo.

Hustong tubag:

Ang bata himsog kayo.

1. kusog modagan ang kabayo.

2. akong magtutudlo si Mrs. Ajon.

3. daghang bunga ang manga.

4. taga Camiguin kami.

5. si Maria usa ka dentist.

Hinumdumi

Pangitaa ang mga **panudlo** (instructions) nga kinahanglang sundon pag-ayo kon adunay **pagsulay** o test. Isulat kini sa papel.

- A. Pilia ang letra sa hustong tubag.
- B. Dako ang among eskuylahan.
- C. Isuwat ang tsek (/) kon sakto, ekis (X) kon sayop.
- D. Kusog modagan ang kabayo.
- E. Basaha ang istorya ug tubaga ang mga pangutana.
- F. Lingini ang mga pulongan o nouns.
- G. Ang mga bata nagdula sa plasa.
- H. Pagsuwat og mga pahayag gamit ang mga pulong lihok o berbo.
- I. Nindot tan-awon ang mga buwak sa hardin.
- J. Paghunahuna og mga pulong nga maghulagway sa mga butang sa atong palibot .

Buhata ug Kat-oni

Basaha ang balak. Isulat sa imong papel ang pulong nga ***nigaray*** sa gilinyahan nga pulong.

“Ang **Batang Buotan**”

Ang batang buotan

Garbo sa _____.

(ginikanan, kabataan)

Sa sugo siya motuman

Sa walay _____.

(balibad, langan-langan)

Dili mamakak ug dili manglimbong

Sa sugo masinugtanon

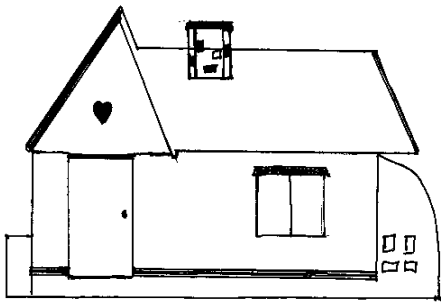
Sa buhat _____.

(matinabangon, matinahuron)

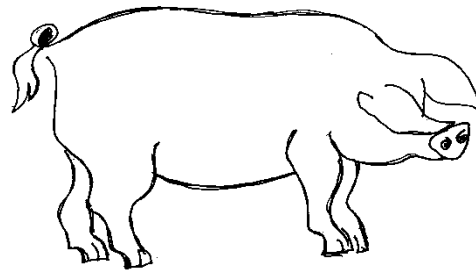

Pagtantiya

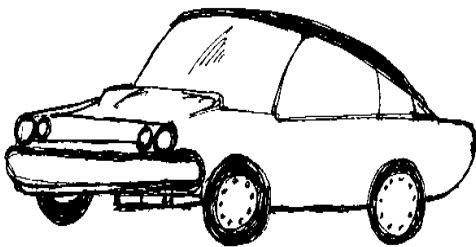
Isulat ang kulang nga mga letra aron makompleto ang ngalan sa matag hulagway.

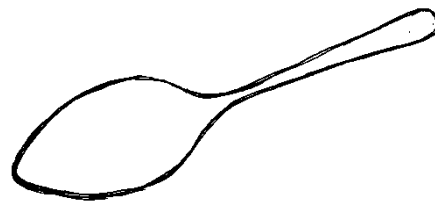
1. b_l_y

4. ba_o_

2. _wt_

5. ku_s_r_

3. s_p_to_

Dugang nga Buluhaton

Paghimo og hugpulong basi sa hulagway.

Susi sa Insaktong Tubag

halas langgam	toothbrush orasan payong	simbahan dagat	nany bata
Mananap	Butang	Lugar	Tawo

Ikdahang Giniyang Bulhaton

Unang Pagtantiya	1. / 2. X 3. / 4. / 5. X
-------------------------	--------------------------------------

Unang Giniyang Bulhaton	1. s 2. ! 3. g 4. l 5. b
--------------------------------	--------------------------------------

Sulay ug Kat-oni	1. B 2. C 3. D
-------------------------	----------------------

Pagsusi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Maminaw pag-ayo sa magtutulo. ➤ Basahon pag-ayo ang mga direksiyon. ➤ Sundon ang mga gipabuhat nga bulhaton. ➤ Magpagiya sa inahan o magulang. ➤ Hunahunaan pag-ayo aron makuha ang hustong tubag.
----------------	--

Pasiunang Pagsulay/Sulay!	1. bōja 2. mānsāns 3. lāpīs 4. p̄ayong 5. orasan
----------------------------------	--

Ikadhang Pagtantiya

1. payong-ilong
2. plato – anino
3. sabon – kahon
4. papel – anghel
5. silhig – tubig

Ikadhang Gawasong Bulhaton

1. Si
2. Siya
3. Ikaw
4. Kami
5. Sila

Unang Pagtantiya

The word search puzzle consists of a grid of letters. The words are hidden as follows:

- kabaw**: k a b a w (horizontal, top right)
- gama**: g a m a y (horizontal, middle)
- agilw**: a g i l w (horizontal, top middle)

Vertical letters on the left: k a s o y

Vertical letters on the right: b a b o y

Ikadhang Pagtantiya

1. kusog modagan ang kabayo.
2. Akong magtutudlo si Mrs. Ajon.
3. Daghang bunga ang manga.
4. Taga Camiguin kami.
5. Si Maria us aka dentist.

Hinumdomi!

- Piliang letra sa hustong tubag.
- Isuwat ang check(//) kon saktong, kurus(X) kon sayop.
- Basaha ang istorya ug tubaga ang mga pangutana.
- Linginang mga pulongan (noun).
- Pagsuwat og mga pahayag gamit ang mga pulong lihok (verb).
- Paghuhuna og mga pulong nga maghulagway sa mga butang sa atong palibot.

Buhata ug kat-oni

- Buotan – ginikanan
- Motuman – langan-
- Motuman – langan-
- Masinugtanon - matindabangan

Pagtantiya

1. **bāly**
2. **awto**
3. **sapatos**
4. **balyo**
5. **kutsara**

Dugang nga Bulhaton

1. Nanayaw sila.
2. Ang iyang nagdula og bola.
3. Si ate nagbasa og libro.
4. Ang bata nagtanom og buwak.
5. Si nanay nagkaon og pizza.

Pakisayran

Mother Tongue – Based
Multilingual (MTB- MLE)
Ikalawang Baitang
Kagamitan ng Mag-aaral
Sinugbuanong Binisaya
Palid 3 – 41

K to 12 Mother Tongue
Curriculum Guide
Q1 Week 5 (e)
Palid 89

www.binisaya.com

Alang sa inyong mga pangutana o komento, sulat o tawag sa:

Department of Education – Division of Camiguin

B. Aranas St., Poblacion, Mambajao, Camiguin Province

Email Address: depedcamiguin@gmail.com, camiguin@deped.gov.ph

Cellphone no: 09057284681